

1 Marc històric del mercat elèctric espanyol

1 Marc històric del mercat elèctric espanyol

Abans d'endinsar-nos en l'entramat del sistema elèctric espanyol, us oferim unes pinzellades històriques per saber d'on venim.

Sovint escoltem o llegim que el sistema elèctric espanyol està liberalitzat, que des del 1998 existeix el "mercat lliure" de l'electricitat. Es tracta d'una afirmació discutible, ja que bàsicament continua controlat per cinc grans empreses, de manera que és més aviat un mercat en règim d'oligopoli. A més, realment aquesta liberalització només s'ha donat en les activitats de producció i comercialització, que representen un percentatge molt petit de l'import total que mou el sector elèctric i, tot i així, el pes que té l'oligopoli també a les activitats liberalitzades és molt significatiu.

L'aplicació arreu, d'ençà de la dècada de 1980, de les polítiques neoliberals va comportar la privatització generalitzada d'una part o de la totalitat dels sistemes elèctrics de molts estats.

A diferència d'altres països de l'entorn, l'Estat espanyol no va controlar mai el sector elèctric. Disposà, això sí, d'una empresa pública dependent de l'INI (Instituto Nacional de Industria), que va ser l'Empresa Nacional de Electricidad, S A (Endesa), creada el 1944.

A finals de la dècada dels vuitanta, l'Estat començà a vendre's aquesta companyia i, a la segona meitat de la dècada següent, la seva privatització ja va ser completa i va passar a mans de la multinacional italiana Enel (Enel Energy Europe). A partir de llavors, per tant, **tot el sistema elèctric espanyol és privat**. Tot i així, cal destacar l'existència d'algunes cooperatives de generació, distribució o comercialització, que tenen una quota de mercat creixent però encara molt petita i que representen un model diferent de negoci.

1944

Creació d'Endesa (Empresa Nacional de Electricidad S.A.), empresa pública dependent de l'Instituto Nacional de Industria (INI) destinada a controlar el mercat elèctric.

Dècades de 1980 i 1990

En un context general de polítiques neoliberals, l'Estat es ven progressivament ENDESA, fins arribar a la **privatització total**.

L'exposició de motius de la Llei 54/1997, de 27 de novembre del sector elèctric, que va autoritzar aquesta venda, no pot ser més clara: "No se considera necesario que el Estado se reserve para sí el ejercicio de ninguna de las actividades que integran el suministro eléctrico. Así, se abandona la noción de servicio público, tradicional en nuestro ordenamiento pese

a su progresiva pérdida de transcendencia en la práctica, sustituyéndola por la expresa garantía del suministro a todos los consumidores demandantes del Servicio dentro del territorio nacional." Com sabem, a la pràctica, ni les elèctriques ni l'Estat no han estat capaces de garantir el subministrament elèctric a una part de la ciutadania.